

רב תרבותיות, שייכות וזהות

ד"ר רות פרסר

שעות קבלה בתיאום מראש לדוא"ל: rpreser@staff.haifa.ac.il

קורס זה מציע בחינה רב-תחומית וביקורתית של שלושה מושגים – רב-תרבותיות, זהות ושייכות, בהקשרם התיאורטי והאמפירי-חוויתי. במהלך הקורס נדון בכתיבתם של הוגים והוגות מרכזיים העוסקים במושגים אלו ונבחן כיצד קטגוריות כמו גזע, לאום, מעמד, מגדר ומיניות, רלוונטיות להבנת חיי היומיום. במהלך השיעורים נבחן את מכלול הפרקטיקות, הדימויים החזותיים, וצופני התנהגות המעצבים היבטים שונים של החיים החברתיים והמאורגנים באמצעות מוסדות חברתיים (מוסד המשפחה, הממסד רפואי, מערכת המשפט, מערכת החינוך וכו'). נשאל כיצד מיקומים שונים בשוליים ובמרכז מעצבים זהויות ומייצרים שייכות והשתתפות אזרחית וכיצד גישות רב-תרבותיות ביקורתיות עשויות להעשיר דיון בשאלות של גוף, בריאות, והשיח הרפואי. הקורס יקנה מושגי יסוד בתחום וידון בדילמות העולות מהגישה הרב-תרבותית.

דרישות הקורס:

- א. קריאה שוטפת של המאמרים במהלך הקורס והשתתפות בשיעורים. יש להגיע לשיעורים עם עותק (אלקטרוני או מודפס) של המאמר הנידון.
- ב. דו"ח קריאה (50%). יש להגיש 6 דו"חות קריאה (המתייחסים לשיעורים שונים - לבחירתכן). הדו"ח ישלח בדוא"ל, לפני השיעור בו נדון המאמר, ולא יאוחר מיום ג' בשעה 20:00 בערב שלפני השיעור. הדו"ח לא יעלה על 250 מילים ויענה על השאלות: מה התופעה בה דן המאמר? ומה השאלה שעמה המאמר מתמודד? מה הטענה המרכזית במאמר?
- ג. מבחן בית (50%). המבחן יתבסס על השיעורים בכיתה וקריאה של מאמרי החובה. הנחיות בנוגע למבחן הבית ימסרו לקראת סוף הסמסטר.

תכנית הקורס:

28.2.18 פתיחה – מהי תרבות?

7.3.18 המצב הרב-תרבותי

יוסי יונה ויהודה שנהב, (2000). המצב הרב-תרבותי. *תיאוריה וביקורת*, 17 : 163-188.
הדס זיו, (2015). *גזענות ברפואה: הפוליטיקה של הסגרגציה בבריאות*, רל"א.

14.3.18 מגדר ומיניות I

אייל גרוס, (2005). 'התחזות כאדם אחר': חיקוי ומרי מגדרי במשפט של חן אלקובי, בתוך: אורנה בן-נפתלי וחנה נוה, *משפטים על אהבה*, תל אביב: אוניברסיטת תל-אביב, 365-413.

21.3.18 הפוליטיקה של הבריאות – צפייה בסרט

סרט: How to Survive a Plague. 2012. Dir: David France

פסח

11.4.18 מגדר ומיניות II

מנאר חסן, (1999). הפוליטיקה של הכבוד: הפטריארכיה, המדינה, ורצח נשים על כבוד המשפחה, בתוך: דפנה זירעאלי ואחרות, *מין מגדר פוליטיקה*, תל אביב: הקיבוץ המאוחד, 267-305.
אפי זיו, 2012. טראומה עיקשת. *מפתח: כתב עת לקסיקלי למחשבה פוליטית*, 5 : 55-73.

יום העצמאות

25.4.18 מעמד

מירי גל-עזר, (2006). ויקי קנפו: גוף, הביטוס, מיגדר, לאומיות ומחאה. *גדיש – ביטאון לחינוך מבוגרים*, 10 : 262-290.

2.5.18 אתניות

שהם מלמד, (2004). 'כעבור עשרות שנים מועטות נהיה כולנו בני עדות המזרח': אמהות, פריון ו-האיום הדמוגרפי בחוק הנישואין, *תיאוריה וביקורת*, 25 : 69-96.

9.5.18 גיל

חיים חזן, (2006). גיל. בתוך: אורי רם וניצה ברקוביץ, *אי שוויון*. באר שבע: אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 82-89.

16.5.18 מוגבלות

שגית מור, (2016). ביקורת מוגבלות על ברירת עוברים בשל לקות: מבט אל ישראל. בתוך: שגית מור, נטע זיו, ארלין קנטר, ניסים מזרחי ואדוה איכנגרין, לימודי מוגבלות: מקראה. ירושלים: ון ליר, 395-410.

23.5.18 הצטלבויות – אתניות ובריאות

דפנה הירש, (2002). 'באנו הנה להביא את המערב': החינוך להיגיינה בקרב הישוב היהודי בזמן המנדט הבריטי. זמנים, 78: 107 – 120.

שחלב סטולר ליס ושפרה שורץ, (2004). 'נלחמות בבערות ובהרגלים נחשלים': תפיסות ופרקטיקות של אחיות ורופאים כלפי עולים בעליה הגדולה של שנות החמישים. ישראל, 6: 31-62.

30.5.18 הצטלבויות – מגדר ובריאות

אומי לייסנר, (2011). האם הרפואה המגדרית טובה לנשים? המשפט, טז: 481 – 523.

הילה העליון, (2009). סיפורו של גוף: חוויות גוף-זהות של נשים מטופלות פוריות. סוציולוגיה ישראלית יא (1): 13 – 36.

סיגל גולדין, (2002). אנורקסיה בישראל או "אנורקסיה ישראלית"? כמה הערות על "תסמונת תלוית תרבות" בהקשר גלוקלי. סוציולוגיה ישראלית, ד(1): 105-141.

6.6.18 שייכות

בנדיקט אנדרסון, (1999). מפקד, מפה, מוזיאון. בתוך: קהילות מדומיינות. רעננה: האוניברסיטה הפתוחה, 200-222.